

Gang blive saare vanskeligt at udrydde den Vrangmening, at Tigrene æder Menesker. Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Rode vil komme til at sande denne vise gamle Tigers Ord. Naar han nu drager i Leding for at udrydde den Vrangmening, at Ministeriet Zahle har været politisk afhængigt af Socialdemokraterne og har ført en af Socialdemokratiets Ideer farvet Politik, saa vil han faa at vide, at denne Vrangmening bliver det ikke let at udrydde, selv for en Mand med hans ubestridelige Veltalenhed.

Om de udenrigske Forhold skal jeg ikke sige meget. En høj Grad af Varsomhed i Omtalen af disse Forhold er stadig fornøden, og det vil ogsaa vise sig, at de nordiske Landes Regeringer, enten de er venstre, radikal-venstre, socialdemokratiske eller konservative, alle er enige om at vise en saadan Varsomhed. Men det er en Kendsgerning, at Verden er blevet en anden, og at de gamle Begreber, hvorpaa vi grundlagde vore Forsvarssystemer og vor almindelige Politik, ikke længere er gældende. Ledelsen af Verdens Anliggender er jo gennem Verdenskrigen gaaet over til de vestlige Magter, Tyngdepunktet har forskudt sig fra Centrum i Europa til det vestlige Europa. Dette er en Kendsgerning, som gør sig gældende med uafviselig Magt, en Kendsgerning, som vi maa acceptere — og som vi gerne accepterer, idet det var de vestlige Magter, som skaffede os Oprensning for Uretten i 1864. Det gamle Neutralitetsbegreb er heller ikke foreneligt med de nye Forhold, der er skabte ved Folkenes Forbund, undtagen i ganske særlige Tilfælde. Der kan jo tænkes Tilfælde, hvor alle de Stadier, som Forbundspagten foreskriver, er gennemløbet, og det kommer til en saakaldt lovlig Krig — og i saa Fald vil det gamle Neutralitetsbegreb utvivlsomt igen have Gyldighed. Men i det store og hele vil det gamle Neutralitetsbegreb ikke kunne anvendes overfor det, der maa antages at blive det normale indenfor Folkeforbundets Virksomhed. Dette udelukker dog ingenlunde, at en lille Stat som Danmark kan og bør tilstræbe et godt Forhold til sine nærmere og fjernere Naboer, saa vidt muligt et ligeligt godt Forhold. Dets geografiske Beliggenhed og dets Erhvervslivs Krav fører i lige Grad til dette. Heller ikke tror jeg, det vil være i de smaa Staters Interesse, at Folkeforbundet spaltes i modstaaende Alliancer og Ententer. Maa-ke ser man anderledes derpaa i nye Stater længere Syd paa, men jeg tror, jeg tør

sige, at i de nordiske Lande har man gennemgaaende været enig i, at dette ikke vil være i vor Interesse, men at vor Interesse tværtimod ligger i at faa Folkeforbundet saa universelt som muligt, faa det saa stærkt som muligt gennemtrængt af dets bærende Ideer og saa nær sammen-sluttet som muligt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om en nordisk Alliance-politisk Entente maa jeg sige, at hvis nogen dansk Regering rejste dette Spørgsmaal, tror jeg, det vilde blive til ubodelig Skade for det nordiske Samarbejde, som nu er i Udvikling paa en saa heldig Maade. Jeg tror, jeg tør sige, at jeg gennem mange Aar har erhvervet mig et ret nøje Kendskab til Stemninger og Anskuelser netop med Hensyn til folkeretlige og udenrigspolitiske Forhold hos fremragende Repræsentanter for de forskellige Partier i vore nordiske Nabolande, og jeg mener med Sikkerhed at kunne sige, at Bestræbelser af den nævnte Art vil virke skræmmende med Hensyn til Samarbejdets Fortsættelse. Da jeg mener, at en Fortsættelse af det nordiske Samarbejde og Udviklingen af det paa naturlig Grund saa langt, som vi med Bevarelse af hver enkelt Stats ejendommelige Synsmaader og Interesser kan gaa i Fællesskab, ogsaa med Hensyn til vort Syn paa udenrigske Spørgsmaal, er af afgørende Vigtighed, vil jeg advare imod, at man fører politiske Ideer frem, som kun kan skade den videre Udvikling af dette Forhold.

Hvad nu Folkeforbundet angaar, vil det utvivlsomt, jo længere vi kommer frem i dets Udvikling, vise sig, at det kommer til at øve en ikke ringe Indflydelse paa vor Stilling ud ad til og vore politiske Forhold i det hele taget. Jeg har med det ærede Medlem Hr. P. Munch under de Forhandlinger, der førtes i Paris i sin Tid, været enig i at søge at skabe den størst mulige Bevægelsesfrihed for de mindre Stater. Særlig den Gang stod det som en ret truende Mulighed, at Forbundet kunde blive saa ensidigt bestemt af Stormagterne, at det var ganske naturligt, at alle vi Repræsentanter for de smaa Lande, som havde været neutrale under Krigen, kunde samles om at arbejde hen til, at Bevægelsesfriheden blev den størst mulige. Men det ærede Medlem Hr. P. Munch ved ogsaa, at vor Overensstemmelse var langt fra fuldkommen; han berørte det ogsaa selv. Vi var ikke enige i vort Syn paa Forsvarsproblemet under Folkeforbundet, heller ikke var vi enige i Opfattelsen af, hvor-